

Nr 112.

Av herr **Gustafsson** i Välsnäs **m. fl.**, om anslag för bidrag till gödsel-
vårdsanläggningar.

I årets statsverksproposition, under 9:e huvudtiteln, punkt 98, har Kungl. Maj:t hemställt, att riksdagen måtte anvisa ett bidrag till gödselvårdsanläggningar för budgetåret 1936—1937 av 200,000 kronor. Denna anslagsanvisning under budgetåren 1933—1935 har gjorts med hänsyn ej blott till den betydelse, som tidsenliga och ändamålsenliga gödselvårdsanläggningar äga för jordbruket, utan även och i främsta rummet till det arbetstillskott, vilket genom anordnandet därav tillskapas.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen hemställt, att till bidrag till gödselvårdsanläggningar måtte för budgetåret 1936—1937 anvisas ett reservationsanslag av 350,000 kr. Lantbruksstyrelsen konstaterar i sin nämnda skrivelse, att intresset för ordnad gödselvård i påtaglig grad stigit, sedan statsbidrag börjat utgå för ändamålet. Med stöd av inkomna ansökningar för verksamheten hade hushållningssällskapen under budgetåret 1935—1936 anhållit om bidrag till ett belopp i runt tal av sammanlagt 1,795,000 kr.

Med hänsyn till det stora beloppet av ansökningarna synes det vara ett starkt behov av statliga bidrag till här nämnda verksamhet. En rationell gödselvård har som bekant även en stor ekonomisk betydelse för jordbruket. Det råder intet tvivel om att gödselvärderna på många håll i vårt land ännu icke är i det skick, som från jordbrukssynpunkt kan anses önskvärt. Beträffande behovet av moderna gödselvårdsanläggningar tillåta vi oss citera följande ur en artikel i Lantmannen Svenskt Land, nr 1 år 1936, av jordbrukskonsulenten F. Haegermark i Örebro: "Skärskåda vi förhållandena inom Örebro län, så saknas där gödselvårdsanläggningar till c:a 100,000 nötkreatursenheter. Per enhet kan man beräkna, att det göres en förlust av mellan 15—20 kr. årligen. Alltså kostar den bristande gödselvärderna för hela länets vidkommande c:a 1,5—2 miljoner kronor om året. Vid de gödselstäder, som planläggas av hushållningssällskapets grundförbättringsnämnd, uppgår anläggningskostnaden till i medeltal 15 kr. per kvm., inberäknat ett brunnsutrymme av 2 kbm. per nötkreatursenhet. Gödselstädernas storlek varierar mellan 4—6 kvm. per enhet, beroende på gårdarnas storlek, terrängförhållandena vid byggnadsplatsen, åkerarealens läge och egendomens figur m. m. Det skulle alltså erfordras c:a 500,000 kvm. gödselstäder, inberäknat erforderligt brunnsutrymme, för att tillgodose behovet inom Örebro län. Kostnaderna skulle belöpa sig till 7,5 miljoner kronor, och genom detta kapitalutlägg skulle tillvaratagas 1,5—2 miljoner kronor årligen, förutom vinsten av all den skada, som under

nuvarande förhållanden vållas på både människor, dragare och åkdon, då gödseln skall transporteras från de otidsenliga och bottenlösa gödselstäderna.”

Men en sådan bidragsverksamhet bör givetvis komma det medelstora och mindre jordbruket i främsta rummet till godo, och därvid framför allt sådana jordbrukare, som av ekonomiska skäl icke hava möjlighet att anordna tidsenliga gödselvårdsanläggningar. Ett annat skäl för en statlig bidragsverksamhet av den omfattning, som lantbruksstyrelsen föreslagit är att staten på olika sätt söker befordra uppkomsten av nya jordbruk. Det belopp, som lantbruksstyrelsen ansett vara erforderligt kan sålunda icke anses vara för högt tilltaget.

Med stöd av vad vi här anfört hemställa vi,

att riksdagen måtte anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kr. såsom bidrag till gödselvårdsanläggningar för budgetåret 1936—1937 och att nämnda bidrag i främsta rummet skola komma mindre bemedlade jordbrukare till del.

Stockholm den 16 januari 1936.

John Gustafsson
i Välsnäs.

Alf Meyerhöffer.

C. Gösta Jacobsson.
